

opusdei.org

Treballar junts per donar resposta als desafiaments

Entrevista a Isabel Sánchez, autora de «Mujeres brújula», publicada a L'Osservatore Romano.

18/11/2020

L'Osservatore Romano “Salir de una lógica de confrontación y trabajar juntos para dar respuesta a los desafíos” ([Edició en PDF](#))

Isabel Sánchez, secretària central de l'Assessoria de l'Opus Dei, acaba de

publicar amb l'editorial Espasa el llibre *Mujeres brújula en un bosque de retos. Ideas para superar la adversidad*. Un llibre que presenta històries de dones que responen a alguns dels grans reptes, globals i transversals, que afecten el món d'avui, com l'educació, la pau, el treball, la sostenibilitat o la cura.

Part de la recaptació obtinguda per les vendes del llibre es destinarà al fons de Beques Guadalupe, pel qual, en un total de 10 anys, 100 dones africanes podran complir estades de recerca en algun centre universitari europeu. Després tornaran al seu país i revertiran el saber adquirit en el desenvolupament del seu poble.

Sánchez, nascuda a Múrcia i llicenciada en Dret, es va traslladar a Roma per estudiar Filosofia i Teologia. El 1995 va començar a treballar a les oficines centrals del govern de l'Opus Dei. Des del 2010

dirigeix el consell de dones que assessora al Prelat.

La idea d'aquest llibre va sorgir arran de la beatificació de Guadalupe Ortiz de Landázuri. Per què creieu que és tan important, a l'Església i en la societat actual, parlar del lideratge de les dones, de dones «brúixola»?

Guadalupe Ortiz de Landázuri va ser una dona pionera i en molts aspectes va viure avançada a la seva època. Es tracta d'una de les primeres dones d'Espanya llicenciada en Ciències Químiques. Tot aquest potencial que tenia, les seves qualitats humanes, les virtuts, les va saber posar al servei de les persones que l'envoltaven, especialment des que va conèixer l'Opus Dei i va descobrir la seva vocació a l'Obra com a numerària. De fet, va ser una de les tres dones que va començar el treball apostòlic d'aquesta institució a

Amèrica, ja que el 1950 es va traslladar a Mèxic, on va viure sis anys. Després de dedicar diversos anys a tasques de govern i de formació tant a Mèxic com a la seu central de l'Opus Dei, a Roma, va tornar a Espanya, on va compatibilitzar aquests encàrrecs de formació amb la seva dedicació a la docència de la Química, la seva gran passió.

Va buscar amb passió estimar Déu en l'exercici de la seva labor professional, tant en el govern de l'Obra com en la seva tasca docent: la que dugués a terme en cada moment. A més, va portar amb gran sentit cristià una afecció cardíaca, que va ser la causa de la seva mort, amb tot just 59 anys, el 1975.

En la Guadalupe i en moltes altres dones que he conegut gràcies a la meva feina descobreixo un lideratge que presenta alguns trets molt

positius, com són l'orientació a la persona, la inclusió, la cura, el fer col·laboratiu..., uns trets que, segons em sembla entendre, són urgents en el moment present, tant per a l'Església com per a la societat, lacerades de ferides com l'individualisme, el rebuig o l'exclusió.

Quin criteri vau seguir per triar les històries que narreu al llibre?

M'agradaria aclarir primer que en cap moment no em va passar pel cap escriure aquest llibre. La proposta, com heu ressaltat en la primera pregunta, va sorgir de l'Editorial Planeta després de llegir una entrevista que em va fer el diari espanyol *El Mundo* amb motiu de la beatificació de Guadalupe Ortiz de Landázuri, el 18 de maig del 2019.

La meva primera reacció va ser de sorpresa, ja que dubtava que pogués tenir res per compartir a les pàgines

d'un llibre. Però després, reflexionant, em vaig adonar que durant els més de 25 anys que fa que estic a Roma treballant en una institució de l'Església, he conegut de primera mà moltes persones valentes i compromeses als cinc continents, les històries de les quals sí que valia la pena compartir.

Les seves històries responen a alguns dels grans reptes, globals i transversals, que afecten el món d'avui, i cadascuns dels quals dona forma als capítols del llibre: educació, pau, treball, sostenibilitat o cura en són alguns. La presa d'actitud d'aquestes dones concretes davant de cadascun d'aquests reptes va ser per a mi el criteri que va guiar el procés d'escriptura.

En moltes d'aquestes dones —en el cas de Guadalupe és evident— es descobreix que hi ha com un brollador del qual sorgeixen

aquestes actituds positives: l'amor a Jesucrist, el tracte personal amb Ell mitjançant una vida espiritual plenament inserida en les circumstàncies ordinàries.

Parleu de dones, moltes de les quals heu conegut en els vostres viatges per tot el món. A quins països dels que heu visitat creieu que s'han fet grans passos cap a la igualtat? I en quins queda molt per fer?

Diria que la igualtat és un repte global, ja que la incorporació de la dona al món laboral i a l'esfera pública, per dir-ho així, és un fenomen encara recent. Aplaudeixo les nombroses mesures socials, empresarials i polítiques que s'estan afavorint per aconseguir que la integració entre el treball i la vida personal sigui una realitat cada vegada més estesa.

S'han fet molts passos per fer l'home conscient que aquest repte l'inclou també a ell al cent per cent, ja que tant el treball com el projecte familiar són responsabilitat de tots.

Ara hem de sortir d'una lògica de confrontació, d'enfrontament, de rivalitat i treballar junts per donar resposta als desafiaments que la societat d'avui demanda. Posar la cura de la persona al centre del sistema laboral i social és tota una revolució i ens correspon a tots.

És un llibre pensat només perquè el llegeixin les dones?

En absolut. M'ha produït una gran alegria rebre missatges d'homes que m'escriuen dient que han llegit *Mujeres brújula* i que comparteixen plenament la visió de la relació entre l'home i la dona que es presenta al llibre. Com deia abans, el llibre, en definitiva, pretén animar-nos a prendre posició davant dels

desafiaments del món en què ens ha tocat viure, i aquesta crida incumbeix tant a homes com a dones, ja que els reptes que es presenten són responsabilitat de tots.

D'altra banda, encara que el llibre es tituli *Mujeres brújula* i hi narro sobretot històries de dones —ja que són les que he conegut de primera mà per la meva feina—, a les seves pàgines també apareixen diversos «homes brúixola» als quals admiro profundament.

Al llibre es reflexiona sobre una «nova visió del feminisme en la qual dones i homes treballen junts per construir un nou model de societat que doni resposta a les inquietuds que ens planteja el futur». Quines serien les claus per aconseguir-ho?

Diria que aquest nou model de societat que volem construir, basat en el respecte a la dignitat de cada

persona, és responsabilitat de tots, i que cadascú hi pot contribuir aportant el seu gra de sorra, per petit que sembli.

El primer que proposo, i així apareix al primer capítol, és conèixer-nos. Saber qui soc, com soc i com estic, i a partir d'aquesta reflexió, «calibrar» la meva brúixola, apuntar cap al nord: saber on vaig. Si cadascú pensa en com pot contribuir al bé comú de l'Església o de la societat des de «la seva petita parcel·la», el canvi pot ser enorme.

En cert sentit, és el que ens proposa el Papa Francesc en la seva nova encíclica *Fratelli tutti* quan parla sobre l'amistat social. En poso un exemple. Al llibre s'aborda el repte de la pau, que és immens, pràcticament inabastable. Un podria pensar que és un desafiament impossible de resoldre. Però alhora es narren històries de perdó, entre

d'altres, la d'una dona argentina que és capaç de perdonar el marit que la va abandonar i la va deixar sola amb diversos nens petits. I s'explica la batalla que va haver d'entaular al seu interior entre el rancor i la reconciliació, entre l'amargor i l'esperança. Amb aquests actes personals heroics podem fer molt. Almenys ella va ser capaç de transmetre als seus fills el valor de la família i del perdó, i reconeixia que allà va trobar la força per afrontar amb pau una malaltia mortal.

Creieu que la crisi laboral i econòmica provocada per la covid-19 afectarà més a les dones?

En els últims mesos s'han elaborat diversos estudis en universitats i escoles de negocis que així ho demostren. Tot i que en alguns països es produeix una intervenció creixent de l'home a la llar, a dia d'avui es pot afirmar que recau sobre la dona la

major part de la cura de la casa o de familiars en situació de dependència.

Aquesta crisi sanitària, que ha estat com un cop inesperat —a mi em va sorprendre a punt d'enviar el llibre a la impremta—, ens ha de portar a qüestionar-nos els models socials i l'estil de vida que estàvem portant. Com he afirmat en altres ocasions, em sembla que estem en una cruïlla clau, debatent-nos entre una societat de la cura o una societat del rebuig, entre la productivitat com a divinitat o la cura de la persona com a centre. I no és sostenible que una sola part (home o dona) assumeixi la majoria d'aquest pes. No seria just ni responsable. El Papa Francesc ha afirmat recentment que, d'aquesta crisi, o en sortim junts o no en sortirem.

Feminisme, sororitat, conciliació, bretxa salarial, igualtat, empoderament... Són termes que

avui dia inunden el debat social i polític. Creieu que hi ha el risc de banalitzar aquests assumptes si no es fa prèviament una reflexió profunda?

Hi estic totalment d'acord. Ens hi estem jugant molt com per limitar-nos a repetir eslògans o frases gastades. És cert que els canvis socials es produeixen a una velocitat de vertigen, però precisament per això exigeixen de nosaltres un procés de reflexió profunda.

Ens hem de qüestionar: qui soc, què valoro, quina classe de societat vull construir, cap a on m'encamino, i no deixar-nos arrossegar per les circumstàncies. Sobretot en temes tan essencials com la feina, la família o les relacions d'amistat i convivència i la llibertat religiosa, que donen sentit i forma al nostre projecte vital i ens poden apropar o

allunyar d'aquesta felicitat a la qual tots aspirem.

Considero que en la fe cristiana trobem tota la bellesa, tota la veritat, tot el bé. I com que tot cor humà vibra amb aquests valors, és molt fàcil entaular un diàleg obert amb tots els nostres contemporanis.

És fonamental fomentar el diàleg i l'escolta, ser creatius, sentir-nos protagonistes i estar oberts a les propostes dels altres des de la nostra pròpia identitat. Al llibre, per exemple, cito autors o intel·lectuals amb qui no coincideixo en moltes de les seves propostes, però hi he trobat idees que han enriquit la meva visió sobre diversos temes.

En la intenció d'oració del Papa del mes d'octubre, va demanar de resar perquè les dones participin més en instàncies de responsabilitat a l'Església. Des de la vostra experiència, què suposa

la visió d'una dona en les instàncies de responsabilitat de l'Església?

Al llarg del seu pontificat, Francesc ha demostrat amb fets concrets el seu desig de reconèixer la contribució de la dona a l'Església, i ha nomenat diverses dones per a llocs de responsabilitat al Vaticà.

Personalment penso en la necessitat de revalorar no només el paper de la dona, sinó dels laics en general, al si de l'Església universal.

Per la seva part, la dona, com he afirmat en altres ocasions, té segons el meu parer un potencial valuósíssim, ja que és posseïdora d'una escala de valors basada en la primacia de la persona, d'un patrimoni de segles en la cura que vol compartir, i d'una capacitat notable de fer-se càrrec de manera integral de les situacions. Aquesta visió no només és complementària a

la de l'home, sinó que necessàriament s'hi ha de fondre per oferir un punt de mira de la realitat més ben ajustat, més encertat i innovador.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-es/article/sortir-
duna-logica-de-confrontacio-i-treballar-
junts-per-donar-resposta-als-
desafiaments/](https://dev.opusdei.org/ca-es/article/sortir-duna-logica-de-confrontacio-i-treballar-junts-per-donar-resposta-als-desafiaments/) (07/08/2025)